

Nr 151.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående disponerande av medel för iordningställande av beskickningshusen i Köpenhamn och Helsingfors samt konsulathuset i Hamburg m. m.; given Stockholms slott den 10 mars 1922.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Hj. Branting.

*Utdrag av protokollet över utrikesärenden hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1922.*

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Herr statsministern och ministern för utrikes ärendena anför följande:

»Vid anmälan den 7 sistlidne januari av de särskilda medelsbehov, som under tredje huvudtiteln borde tillgodoses genom anslag å tilläggsstat för år 1922 tillät jag mig under punkt 9 rörande förvärv av beskickningshus i Tokio jämväl meddela, att till Kungl. Maj:ts prövning föreläge flera andra frågor angående förvärv eller iordningställande av beskickningshus utomlands. Då emellertid dessa ärenden icke då voro slutberedda samt för oundgängliga behovs tillgodoseende icke erfordrades anslag vare sig å 1922 års tilläggsstat eller å halvårsbudgeten 1923, upptogos dessa frågor icke i statsverkspropositionen. Då riksdagens medverkan dock i annan form syntes erforderlig, meddelade jag, att jag ämnade före den ordinarie propositionstidens utgång anmäla för Elders Kungl. Maj:t dessa ärenden för eventuellt framläggande av desamma för riksdagen, varvid jag även komme att lämna redogörelse för de förvärv av beskickningshus, som ägt rum under sistförflutna år.

De svenska staten tillhöriga fastigheter, för vilkas förvärvande och iordningställande redogörelse sålunda bör lämnas, äro beskickningshusen i Köpenhamn och Helsingfors samt konsulathuset i Hamburg, och beder jag härmed få avgiva sådan redogörelse.

Beträffande beskickningshuset i Köpenhamn tillåter jag mig därvid erinra hurusom riksdagen i sin skrivelse den 28 februari 1920 (nr 39) anmält, att riksdagen dels bemyndigat Kungl. Maj:t att med danska staten träffa avtal angående fastighetsbyte m. m. i huvudsaklig överensstämmelse med ett vid statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden den 13 februari 1920 fogat förslag till köpekontrakt, dels ock å tilläggsstat till riksstaten för år 1920 anvisat ett reservationsanslag å 351,600 kronor, att tillika med det överskott, som uppkomme genom försäljning av vissa delar av den från danska staten förvärvade fastigheten

*Beskickningshuset
i Köpenhamn.*

användas till iordningställande av beskickningshus i Köpenhamn. Den fastighet i Köpenhamn, som avsågs uti förenämnda köpekontrakt, var belägen vid nr 25 Amaliengade.

Efter det åtskilliga förberedande åtgärder med avseende å verkställandet av ovannämnda riksdagsbeslut blivit av Kungl. Maj:t anbefallda, uppstodo emellertid oväntade omständigheter av beskaffenhet att fördröja avgörandet beträffande det tilltänkta fastighetsbytet. Sålunda yppade sig svårigheter att avhysa hyresgästerna inom fastigheten och vidare förklarade sig den danska firma, som enligt förut träffad överenskommelse skolat övertaga vissa för beskickningen icke erforderliga delar av fastigheten, ur stånd anskaffa för likviden erforderliga medel.

Sedan alltså de åtgärder, som vidtagits i syfte att för svenska statens räkning till beskickningshus förvärva fastigheten nr 25 vid Amaliengade, icke lett till önskat resultat, mottog beskickningen i Köpenhamn från danska utrikesministeriet en den 14 juli 1921 dagtecknad skrivelse, däri förklarades, att danska regeringen betraktade den med svenska regeringen träffade överenskommelsen om fastighetsbyte i Köpenhamn och Stockholm såsom icke längre gällande och i följd härav avstode från varje krav på den tomt i Stockholm, som skulle hava utgjort en del av ersättningen för byggnadskomplexet vid Amaliengade.

Då emellertid, ehuru den ursprungliga planen sålunda gått om intet, det givetvis ansetts av största betydelse, att frågan om förvärv av beskickningshus i Köpenhamn ej finge förfalla, blev beskickningen under hand anmodad att söka utröna, huruvida icke någon annan lämpligt belägen fastighet skulle kunna på fördelaktiga villkor förvärfvas; och anmälde t. f. chargé d'affaires greve C. Bonde i skrivelse den 20 juli 1921, att fastigheten *Sct. Annae Plads n:o 15*, vars pris omkring 3 månader dessförinnan varit 800,000 danska kronor, dåmera utbjödes till försäljning för 500,000 danska kronor och syntes kunna förvärfvas till ännu något lägre pris. Tjänstgörande arkitekten i byggnadsstyrelsen *T. A. Grut*, vilken med anledning härav anmodades undersöka fastigheten, meddelade om densamma, att den på grund av såväl utseende som beskaffenhet vore i hög grad lämpad att hysa vår beskickning, samt att ett sällsynt tillfälle här erbjöde sig att till billigt pris förskaffa vår representation en värdig bostad. Fastigheten kunde förvärfvas i det närmaste läge i ett av stadens förnämsta och centralaste kvarter i en trakt huvudsakligen bebyggd med enskilda palats samt dessutom i närheten av

hamnen måste anses synnerligen fördelaktigt för beskickningen, vilken som bekant har att handläggas även konsulatärenden.

Jämte förmålan om ovanstående och under erinran att, enligt vad dåvarande ministern för utrikes ärendena redan för två år sedan på grund av då föreliggande utredning inför Kungl. Maj:t anfört, behovet att förvärva en egen byggnad för Sveriges representation i Köpenhamn vore i hög grad trängande, samt att riksdagen genom sina beslut i ämnet anslutit sig till denna mening, anmäldes ärendet hos Kungl. Maj:t den 3 augusti 1921, därvid föredraganden tillika framhöll, att det av t. f. chargé d'affaires gjorda förslaget om fastighetsförvärv, icke minst på grund av fördelaktiga kursförhållanden syntes erbjuda möjlighet att lösa frågan för en kostnad, som betydligt understeg den summa, som med inberäkning av tomten för ett danskt beskickningshus i Stockholm riksdagen år 1920 anslagit för förvärvande av 25 Amaliengade, och hemställde föredraganden i anledning av vad i ärendet förekommit, det Kungl. Maj:t täcktes medgiva, att greve Bonde bemyndigades inleda underhandlingar om förvärv för statens räkning av fastigheten n:o 15 vid Sct. Annae Plads, dock utan rätt för honom att härutinnan träffa för staten bindande avtal.

Vid de underhandlingar, som av greve Bonde inleddes på grund av honom enligt det ovan sagda givet bemyndigande, visade det sig, att ifrågavarande fastighet kunde förvärfvas för ett pris av 450,000 danska kronor. Härefter anmodades byggnadsstyrelsen att avgiva yttrande i ämnet, och anförde styrelsen i skrivelse den 10 augusti 1921 huvudsakligen följande:

Enligt vad av de ärendet tillhörande handlingarna framginge samt enligt vad byggnadsstyrelsen genom muntliga upplysningar från arkitekten Grut i övrigt inhämtat, syntes ifrågavarande fastighet vara i gott stånd samt till storlek och planläggning synnerligen väl lämpad för här avsett ändamål, ävensom till sin gestaltning i övrigt av den värdighet, som krävdes av ett beskickningshus. Härtill komme att fastighetens läge måste anses vara synnerligen förmånligt. Beträffande den för fastigheten senast begärda köpeskillingen eller 450,000 danska kronor måste densamma under dåvarande valutaförhållanden enligt styrelsens mening anses vara synnerligen låg, även om man givetvis måste räkna med att smärre ändringar inom fastigheten kunde komma att bli erforderliga i och för densammans användning för det avsedda ändamålet.

Förutom köpeskillingen voro med ifrågavarande köp förenade åtskilliga andra kostnader, beräknade till 18,800 danska kronor däribland advokatarvode 4,500 danska kronor, samt vissa stämpel- och andra av-

gifter till danska staten och till Köpenhamns magistrat i samband med ansökan om lagfart.

Såsom bidrag till gäldande av köpeskillingen har av enskild person ställts till förfogande ett belopp av 25,000 danska kronor. Det belopp, som för fastighetsförvärvet skulle av statsverket utanordnas komme alltså att uppgå till 443,800 danska kronor. Härvid bör emellertid tagas i betraktande att utsikter förefinnas att kunna återfå ett belopp av 12,608 danska kronor, som i stämpel- och andra avgifter utbetalts till danska staten, därest från svensk sida reciprocitet i sådant hänseende medgives i avseende å ett danska statens blivande fastighetsförvärv i Stockholm.

Då några lägenheter i huset kunna uthyras, komma att från fastigheten inflyta hyror, för närvarande uppgående till ungefär 17,000 danska kronor årligen.

I sålunda utrett skick föredrogs ärendet inför Kungl. Maj:t den 12 augusti 1921. Efter en anmälan av vad i ärendet förekommit, erinrade föredraganden om riksdagens med skrivelse n:o 3 A den 17 juni 1921 under punkt 24 gjorda uttalande att i fall, där fastighet för beskicknings- eller konsulathus syntes kunna förvärvas på för svenska staten exceptionellt fördelaktiga villkor och där på grund av försäljningsanbudets beskaffenhet tiden icke tilläte inhämtande av riksdagens medgivande till köpet, från riksdagens sida intet syntes böra vara att erinra, därest Kungl. Maj:t för ändamålet disponerade ett belopp av högst 500,000 kronor av det vid sidan av huvudtitlarna uppförda anslaget till oförutsedda utgifter; och anförde föredraganden att det anmälda ärendet utan tvivel torde innefatta ett sådant fall, som riksdagen förutsatt.

Med hänsyn härtill och då riksdagen genom föregående åtgärder visat sig behjärta behovet av ett beskickningshus i Köpenhamn hemställdes, att Kungl. Maj:t måtte *dels* bemyndiga ministern eller i fall av dennes frånvaro t. f. chargé d'affaires i Köpenhamn att sluta avtal om inköp av fastigheten n:o 15 vid Set. Annae Plads för svenska statens räkning till ett pris icke överstigande 450,000 danska kronor, *dels ock*, vid bifall härtill, bemyndiga ministern för utrikes ärendena att i mån köpeskillingen förfölle till betalning och övriga med fastighetens förvärv förenade utgifter skulle äga rum hos statskontoret rekvirera de belopp i svenskt mynt, som kunde komma att efter dagskurs erfordras för täckande av ifrågavarande kostnader, sedan för ändamålet tagits i anspråk det från enskilt håll skänkta belopp av 25,000 danska kronor. Kungl. Maj:t beslöt i enlighet med den sålunda gjorda hemställan.

Köpslutet ägde därpå rum den 30 augusti.

Det belopp, som jämlikt beslutet den 12 augusti utbetalats från anslaget till oförutsedda utgifter, har uppgått till 338,087: 56 kronor.

Den förvärvade fastigheten har icke befunnit sig i ett sådant skick, att den utan vidare kunnat tagas i bruk för sitt nya ändamål. Efter sakkunnig besiktning angav byggnadsstyrelsen i skrivelse den 29 september 1921 vissa ändrings- och reparationsarbeten såsom oundgängligen erforderliga, och hemställde styrelsen, att till förfogande måtte ställas det för arbetenas utförande nödiga beloppet, 32,000 danska kronor.

Sedan svenske ministern i Köpenhamn bemyndigats verkställa ifrågasvarande såsom nödiga ansedda reparationer, har han i skrivelse den 17 februari 1922 meddelat, att det icke varit möjligt att hålla reparationskostnaderna inom det av byggnadsstyrelsen beräknade beloppet av 32,000 danska kronor, utan att desamma uppginge till 38,500 danska kronor. Arkitekten Grut har i anledning härav i skrivelse samma dag meddelat, att ifrågasvarande överskridande av de först beräknade kostnaderna för reparationsarbetena berott därpå, att ministern funnit rådligt att, medan hantverkarne funnits i huset, få trapprummet upp till stora representationsalen liksom detta rum försatta i ett fullt presentabelt skick genom en mera grundlig ommålning och för salens vidkommande dessutom genom anskaffande av en vacker öppen marmorspis. Dessutom hade värmeledningen utvidgats till att även omfatta husets stora huvudtrappa, vilken vore enda uppgången till tjänarrummen i fjärde våningen. Slutligen voro uti sistnämnda kostnadsbelopp inräknade kostnaderna för anskaffande och uppsättande av ett svenskt riksvapen i portalens rundbågsfält.

Det för de redan verkställda arbetena i ifrågasvarande fastighet erforderliga beloppet skulle sålunda uppgå till omkring 31,000 svenska kronor.

Då det hade visat sig vara förknippat med de största svårigheter att erhålla kanslilokaler likasom bostad för beskickningschefen i Helsingfors, hade t. f. chargé d'affaires därstädes, generalkonsuln Hultman, vid upprepade tillfällen under hand framhållit betydelsen av att lokalfrågan snarast möjligt vunne en tillfredsställande lösning. Betydelsen därav syntes så mycket större, som, enligt vad från sakkunnigt håll inhämtats, läget på hyresmarknaden i Helsingfors under en lång tid framåt kunde väntas icke undergå någon nämnvärd förändring. Inflyttningen till staden vore betydande och byggnadsverksamheten på grund av den ekonomiska depression, som rådde, föga livlig. Som ett bevis på de vanskliga hyresförhållandena hade generalkonsuln Hultman

Beskickningshuset i Helsingfors.

anfört, att under den tid av nio månader, han uppehållit sig i Helsingfors, han varit nödsakad att flytta fyra gånger, alldenstund hyreskontrakt på mer än några månader i sänder ej kunnat erhållas. Även beskickningens övriga medlemmar hade fått vidkännas stora svårigheter, när det gällt att anskaffa bostad. Under ovannämnda förhållanden och då på grund av den finska valutans ställning tillfälle att inköpa ett beskickningshus för statens räkning varit särdeles fördelaktigt, erhöll arkitekten i byggnadsstyrelsen T. A. Grut ministrernas för utrikes ärendena uppdrag att avresa till Helsingfors för att å ort och ställe undersöka de möjligheter, som förefunnes för förvärv av lämplig fastighet. Uti sin över ifrågakommande resa den 12 augusti 1921 avgivna rapport uppgav Grut, att enligt verkställd undersökning endast tre fastigheter av beskaffenhet att kunna ifrågakomma såsom beskickningshus vore till salu. Av dessa tre hade han emellertid utan gensägelse givit sitt förord åt fastigheten Norra Esplanadgatan 7, vilken vore synnerligen väl belägen vid stadens förnämligaste och centralaste allmänna plats, helt nära såväl presidentens palats och utrikesministerhotellet som andra officiella byggnader samt i omedelbar närhet av åtskilliga beskickningar och konsulat. Grut framhöll sålunda, att ett bättre läge än det ifrågakommande för ett svenskt beskickningshus icke kunde uppletas i Helsingfors. Priset å fastigheten utgjorde 3,000,000 finska mark, vilket enligt vad Grut hört uppgivas torde stå i ett rimligt förhållande till nuvarande hyresinkomsten. För förmedlingen av köpet skulle vidare utgå ett belopp av 60,000 finska mark enligt sedvanlig provision av 2 % av köpesumman. Grut betonade vidare, att inköp av egendomen för svenska staten skulle vara en synnerligen god affär samt vidare att utrymmena medgäve beredande av bostäder ej blott åt beskickningschefen utan även åt åtskilliga av eller eventuellt hela beskickningspersonalen, något som under rådande förhållanden vore synnerligen önskvärt. Priset vore satt utan att det blivit bekant, att fastigheten vore avsedd till inköp för svensk räkning och medan den finska valutan stått nära dubbelt högre än i augusti månad. Vidare föreslog Grut i anslutning till ingivna fotografier och planritningar jämyäl vissa ändrings- och reparationsarbeten, varigenom fastigheten efter desammas utförande skulle framträda i synnerligen tilltalande skick.

Byggnadsstyrelsen, vars yttrande i ärendet inhämtats, har i skrift till utrikesdepartementet den 15 augusti 1921 härutinnan anfört i huvudsak följande:

Såvitt byggnadsstyrelsen av föreliggande handlingar kunde bedöma syntes den till inköp ifrågasatta fastigheten Norra Esplanadgatan n:o 7

vara synnerligen väl och förnämligt belägen, och torde densamma efter vidtagande av vissa mindre ändringar i stort sett kunna sägas bliva ett svenska staten fullt värdigt beskickningshus. Vad det för egendomen begärda priset, 3,000,000 finska mark, beträffade, hade byggnadsstyrelsen funnit detta, med hänsyn till dåvarande valutaförhållanden, särdeles billigt. Visserligen erfordrades för fastighetens användande för avsett ändamål vidtagande av åtskilliga reparations- och ändringsarbeten, däribland anordnande av värmeledning, vilka av Grut beräknats komma att betinga en kostnad av omkring 150,000 svenska kronor. Även om, såsom det syntes byggnadsstyrelsen, detta senare belopp vore väl lågt beräknat, torde med säkerhet kunna sägas att inköpet, inbegripet egendomens försättande i erforderligt skick, komme att för statsverket ställa sig ekonomiskt fördelaktigt. Med stöd av den förebragta utredningen finge byggnadsstyrelsen tillstyrka att för statsverket inköptes fastigheten Norra Esplanadgatan n:o 7 i Helsingfors att användas såsom beskickningshus.

Den 26 augusti 1921 föredrogs ärendet inför Kungl. Maj:t och hemställde därvid föredraganden under hänvisning till den utredning, som föreläge i ärendet, det Kungl. Maj:t måtte dels bemyndiga dåvarande t. f. chargé d'affaires i Helsingfors att med vederbörande träffa avtal om inköp av fastigheten nr 7 vid Norra Esplanadgatan för svenska statens räkning till ett pris icke överstigande 3,000,000 finska mark, dels vid bifall härtill bemyndiga ministern för utrikes ärendena att, då köpeskillingen förfölle till betalning, hos statskontoret rekvirera det belopp i svenskt mynt, som vid denna tidpunkt kunde komma att efter dagskurs erfordras för täckande av köpeskillingen och dels slutligen medgiva, att ovannämnda provision, 60,000 finska mark, finge bestridas av de från fastigheten inflytande hyresmedel. Sedan Kungl. Maj:t bifallit föredragandens ifrågavarande hemställan, ägde köpslutet rum den 20 september 1921. De belopp, som jämlikt beslutet den 26 augusti utbetalats från anslaget till oförutsedda utgifter, hava uppgått till kronor 190,271:25. Sedermera har för stämpel å köpebrevet vid erhållande av lagfart å fastigheten utgivits ett belopp av 135,000 finska mark, varvid emellertid i lagfartsprotokollet antecknats vederbörligt förbehåll om eventuell restitution av nämnda belopp i händelse av framtida svensk-finsk överenskommelse om avstående från avgift för lagfart å beskickningshus.

Med avseende å de i det föregående berörda arbeten, som krävdes för att försätta fastigheten i ändamålsenligt skick, har byggnadsstyrelsen, vars yttrande i ärendet infordrats, anmodat arkitekten Grut att verkställa utredning och slutar det av denne till följd härav uppgjorda förslaget, som bl. a. innefattar inredande inom fastigheten av bostäder åt beskick-

ningspersonalen samt ombyggnad av den nuvarande synnerligen vanprydande fasaden, å en kostnad av 400,000 kronor. Då ifrågavarande belopp syntes mig, i förhållande till förut angivna summa av 150,000 kronor för arbetenas verkställande, oskäligt stort, anmodades arkitekten Grut att söka i möjligaste grad nedbringa kostnaderna för nödiga ombyggnads- och reparationsarbeten och hade under tiden genom ministern i Helsingfors, envoyén Elmquist, infortrats anbud från vissa finska firmor å de föreslagna byggnadsarbetena ävensom å erforderliga värme-, vatten- och avloppsledningsarbeten. Arkitekten Grut har nu efter granskning av ifrågavarande anbud på anmodan av byggnadsstyrelsen inkommit med ny kostnadsberäkning, varvid han uppdelat de erforderliga ombyggnads- och reparationsarbetena i två huvuddelar, nämligen dels de arbeten, som avse iordningställandet av lokaler åt legationen och konsulatet samt bostad åt ministern, vilka arbeten med stöd av de föreliggande anbuden kunde beräknas draga en kostnad av omkring 245,000 kronor, dels ock en förändring av övriga delar av fastigheten, vilka vore avsedda att uthyras till bostäder åt legationssekreteraren och annan personal, vilka senare arbeten kunde beräknas medföra en kostnad av 65,000 kronor. I skrivelse den 1 nästlidne februari har byggnadsstyrelsen i anledning härav förklarat, att enligt densammas mening det vore ur både praktisk och ekonomisk synpunkt att föredraga, om förslagets tvenne delar komme till utförande i ett sammanhang under innevarande år samt första hälften av år 1923. Byggnadsstyrelsen hade visserligen helst önskat, att det tidigare ännu mera omfattande förslaget kommit till utförande, men med hänsyn till svårigheten att för närvarande anskaffa för ändamålet nödiga medel hemställde styrelsen om åtgärders vidtagande i syfte att det för hela ombyggnadsförslagets genomförande erforderliga beloppet, eller 310,000 kronor, måtte bli anvisat. Byggnadsstyrelsen har slutligen anfört, att, skulle en inskränkning beträffande arbetenas omfattning av statsfinansiella hänsyn visa sig oundgängligen nödvändig, kunde denna eventuellt ske genom uppskjutande av iordningställandet av de till uthyrning avsedda lokalerna, varvid dock vore att erinra, att ett sådant förfarande skulle med omkring 10 % öka kostnaderna för dessa arbetens utförande, vartill sannolikt skulle komma ytterligare merkostnader på grund av framdeles försämrade valutakurser. Dessutom skulle denna åtgärd med hänsyn till den bristande tillgången på bostäder i Helsingfors medföra avsevärda olägenheter för den personal, som tänkts skola erhålla bostäder inom sistnämnda lokaler. Att märka vore även, att de hyror, som genom lokalernas iordningställande skulle komma att inflyta, sannolikt komme att väl förränta det för detta arbete erforderliga belopp.

Ministern i Helsingfors har på det livligaste instämt i byggnadsstyrelsens förslag, att hela ombyggnadsförslaget nu måtte genomföras och därvid påpekat, att inköpet av ifrågavarande hus måste anses hava varit synnerligen välbetänkt, så väl på grund av dess utmärkta läge som av de möjligheter det erbjöde att bereda ej mindre allæ erforderliga expeditions- och arbetslokaler för legationen och konsulatet samt bostad åt ministern än även lämpliga bostadsvåningar åt legationssekreteraren, vicekonsuln och kanslibiträderna. Det skulle enligt ministrernas förmenande vara mycket att beklaga, om av statsfinansiella skäl utförandet av den senare delen av ombyggnadsarbetet icke omedelbart kunde komma till stånd. Även om vid ett eventuellt uppskov med vissa delar av omändrings- och reparationsarbetena dessa delar av byggnaden skulle erhålla en åtminstone nödortftig yttre uppsnygning, torde det näppeligen kunna undvikas, att huset därigenom komme att presentera sig i ett halvfärdigt och för Sverige icke värdigt skick. Ministern har ävenledes framhållit, att ur praktiska synpunkter det tillkomme en omständighet, som redan i och för sig syntes böra undanröja varje tvekan om att nu göra hela huset färdigt enligt den uppgjorda planen. Bostadsförhållandena i Helsingfors vore nämligen för närvarande och helt visst för en avsevärd tid framåt väsentligt svårare än på åtskilliga andra platser. För nyinflyttade syntes möjligheten att uppbringa en bostad ytterst minimal och torde man med stor bestämdhet hava att räkna med, att hyrorna efter hyresregleringens upphörande den 1 nästinstundande juni komme att bliva högst väsentligt ökade. Därtill komme att enligt de uppgjorda kostnadsberäkningarna merkostnaderna för byggnadens fullständiga iordningställande icke vore större än att de mycket väl förräntades, även med ganska måttligt tillmätta hyresbelopp för de bostadslokaler, som därigenom erhöles, och då den senare delen av arbetet skulle komma att ställa sig dyrare, därest ej hela ombyggnaden utfördes i ett sammanhang syntes det ministern särdeles önskvärt, att arbetet nu kunde komma i sin helhet till utförande. Sedermera har emellertid inkommit ytterligare ett anbud, varigenom ombyggnadsarbetenas första del skulle kunna fullbordas för en kostnad av endast cirka 205,000 kronor och den andra delen för ungefär 60,000 kronor eller tillhopa 265,000 kronor. Ehuru detta anbud ej åtföljts av specifikation, torde man dock vid beräkning av kostnaderna böra kunna utgå från de däri angivna summor.

*Konsulat-
huset i
Hamburg.*

Å tilläggsstat för år 1920 anvisade riksdagen ett reservationsanslag å 69,440 kronor, avsett, utom till gäldande av köpeskillingen för den av staten inköpta fastigheten i Hamburg, att med ett belopp av

30,000 kronor användas för bestridande av kostnader förenade med köpet liksom med fastighetens iordningställande för sitt ändamål. Under fortgången av de arbeten, som satts i verket för att göra fastigheten lämpad för sitt ändamål, har det visat sig, att de kalkyler, på grund av vilka ovanberörda belopp av 30,000 kronor äskades, icke motsvarade uppkommande kostnader för en genomgående ombyggnad och reparation av konsulathuset. I sådant hänseende har t. f. generalkonsuln i Hamburg med skrivelse den 12 oktober 1921 anfört följande:

Planen för fastighetens ombyggnad hade på uppdrag av Kungl. Byggnadsstyrelsen utarbetats av arkitekten T. Grut, vilken uppskattat kostnaderna för det beräknade arbetet till omkring 30,000 kronor. Denna uppskattning torde varit riktig, därest arbetena omedelbart efter fastighetens förvärvande kunnat påbörjas, och samma valutaförhållanden, som vid tiden för husköpet gjort detta köp särdeles fördelaktigt, kommit i betraktande även i fråga om kostnaden för ombyggnaden. Emellertid kunde reparationsarbetena, på grund därav att de i huset vid tiden för köpet befintliga hyresgästerna först efter långvariga förhandlingar kunde förmås att avflytta, ej taga sin början förr än i mitten av september 1920. Under tiden hade ej blott valutaförhållandena avsevärt förändrats, utan även en kraftig prisstegring inträtt för byggnadsmaterial samt arbetskraft inom byggnadsfacket.

Till bestridande av de nödiga reparations- och ombyggnadskostnaderna hava i olika poster remitterats från utrikesdepartementet rmk. 863,536·71 motsvarande kr. 65,182·69, vilken summa i sin helhet åtgått för konsulathusets iordningställande.

Å det för ändamålet anvisade reservationsanslaget å 30,000 kr. har sålunda uppstått en brist av omkring 35,200 kronor.

Byggnadsstyrelsen har med skrivelse den 15 december 1921 utlåtit sig i ärendet och därvid anslutit sig till ett av arkitekten Grut avgivet yttrande av följande huvudsakliga innehåll: Markkursen hade från tiden för kostnadsförslagets uppgörande under byggnadsarbetets fortgång stigit starkt, och arbetslöner och materialpriser hade likaledes undergått en betydande stegring. Arbetets omfång hade ökats av omsorg om verkligt sund ekonomi, utan någon som helst lyx eller några onödiga utgifter. Med hänsyn till dessa omständigheter ansåge Grut den faktiska byggnadskostnaden synnerligen rimlig i förhållande till det ursprungliga, approximativa kostnadsförslaget, och Sverige hade, i jämförelse med övriga länder, vilka ungefär samtidigt skaffat sig officiell byggnad i Hamburg, alldeles ojämförligt erhållit det bästa och billigaste resultatet.

Då det synes hava varit av statsekonomiska skäl förmånligare att under hittillsvarande valutaförhållanden verkställa de ingående ändrings- och reparationsarbeten, som av fackmyndigheten angivits vara erforderliga för bästa utnyttjande av konsulathuset, än att låta därmed anstå, hälst ett dröjsmål även hade kommit att öka de bristfälligheter, som likväl förr eller senare måst avhjälpas, får jag föreslå framställning till riksdagen om bestridande av de för ändamålet nödvändiga kostnaderna.

De belopp, som sålunda skulle erfordras för ifrågavarande fastigheters iordningställande äro:

1:o för beskickningshuset i Köpenhamn	31,000: —	kronor
2:o » » » Helsingfors	265,000: —	»
3:o » konsulathuset i Hamburg	35,200: —	»

varjämte tillkommer ett belopp av ungefär 50,000 kronor för stämpel å lagfartshandlingar, arvode till arkitekt för uppgörande utav ritningar och kostnadsförslag till ifrågavarande reparationer, ersättning för arkitekts resor samt för kostnadsförslag till ombyggnad av det vid Amaliengade 25 i Köpenhamn ifrågasatta beskickningshuset, vilket arbete emellertid, som förut omnämnts, aldrig kom till utförande, ävensom till oförutsedda utgifter. Samtliga kostnader uppgå sålunda till något över 380,000 kronor.

Då såsom ovan nämnts riksdagen redan såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 351,600 kronor till iordningställande av beskickningshus i Köpenhamn, synes mig lämpligast, att riksdagens medgivande nu inhämtas för ifrågavarande medels tagande i anspråk för iordningställandet av förenämnda statens fastigheter. Därest endast den första huvuddelen av förslaget rörande ombyggnad av beskickningshuset i Helsingfors komme till utförande, torde ifrågavarande anslag väl räcka för samtliga förenämnda ändamål, men jag anser i likhet med ministern i Helsingfors, att det vore synnerligen önskvärt, att beskickningshuset i Helsingfors, vilket har ett särdeles förnämligt läge å en av stadens centralaste platser nu i ett sammanhang iordningställes, och då de genom hyresmedel uppkomna inkomsterna från fastigheten torde bliva rätt avsevärda synes det även ur ekonomisk synpunkt fördelaktigt att hela fastigheten nu iordningställes, allra helst ju en uppdelning av arbetena skulle draga ökade kostnader. Därest ej vid uppgörande av det slutliga kontraktet rörande ombyggnadsarbetena det skulle visa sig möjligt nedbringa kostnaderna inom ramen för ifrågavarande anslag, synas mig de hyresmedel, som inflyta från fastigheterna i Köpenhamn och Helsingfors, böra till en början få anlitas för gäldande av sålunda erforderligt belopp och därefter ställas till Kungl. Maj:ts förfogande, för att i mån av behov

användas till ändrings- och reparationsarbeten å nämnda eller andra statens fastigheter utomlands.

Jag får därför hemställa, det Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels medgiva, att det å tilläggsstat till riksstaten för år 1920 anvisade reservationsanslag å 351,600 kronor till iordningställande av beskickningshus i Köpenhamn må enligt Kungl. Maj:ts beprövande användas till bekostande av nödiga ändrings- och reparationsarbeten å beskickningshusen i Köpenhamn och Helsingfors ävensom konsulathuset i Hamburg samt till stämpel å lagfartshandlingar, arkitektarvode med flera i samband med ifrågavärande fastigheters förvärvande och iordningställande stående utgifter,

dels medgiva, att de hyresmedel, som kunna inflyta från statens fastigheter i Köpenhamn och Helsingfors må, i den mån desamma ej erfordras för gäldande av kostnaderna för iordningställande av fastigheten i Helsingfors, ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för att vid behov användas till ändrings- och reparationsarbeten å nämnda eller andra statens fastigheter utomlands,

dels förklara, att från riksdagens sida hinder icke möter att, därest danska respektive finska staten återbetala motvärdet efter vid tiden för återbetalningen gällande dagskurs av ett belopp av 12,608 danska kronor respektive 135,000 finska mark, som i stämpel- och andra avgifter till dem erlagts med anledning av förvärv av beskickningsfastigheter i Köpenhamn och Helsingfors, från svensk sida utfästes befrielse för danska respektive finska staten för de stämpelavgifter, som komma att belöpa å blivande förvärv av danskt respektive finskt beskickningshus i Stockholm.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar att proposition i ämnet av den lydelse bil. litt. vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

O. Ramel.